

Tianara Metuene, i muri tata iho o te aranga o te whawhai. I maharatia e kore rawa taua pa e taea. I te taonga o Tianara Rapata ki Mota katahi ka kitea te huarahi e hore ai taua pa. Kaore i kokiritia te pa, engari i whakahauna e Tianara Rapata tana ope (50,000 turupa) kia tomokia te whenua o te hoo-riri, ara te takiwa ki muri o te pa. I runga i tenei whaere ka katia nga huarahi whakaora katoa mo taua pa. Te kitenga o te Poa E... ko te mate tenei ka tata, katahi ka whakarereia to ratou pa kaha, i whakawhirinaki ai ratou i enei ra ka taha ake nei, ko te pakarutanga i pakaru ai. Katahi ka whaea e te Ingarihi, ka putua haeretia, tetahi parekura nui. He nui te herehere i mau, he nui hoki te taonga, kei te whaia tonutia inaianei.

NGA RONGO WHAKAMUTUNGA O TE WHAWHAI.

I te horonga o Makepoteini (Magersfontein) ka whakahauna e Tianara Koroti (o te Poa) kia pakaru tona ope, kia rapu ia tangata, ia tangata i te ora mo tona tinana, mo tona tinana; haunga ia te 5000 e piri tonu ana ki tona taha. I peneitia ai e ia he whakaaro nona kia ora ai etahi o ana tangata, ina mau etahi i te Ingarihi, ara kia kore ai e kotahi te matenga o te katoa. Otira i runga i te kaha o te Ingarihi ki te whai haere, katahi ka huihuria ano e ia ana tangata e tata ana, ka ara hoki he pakanga. E wha nga ra i whakahaere ai tenei whawhai, he tokomaha hoki o tetahi taha, o tetahi taha, i hinga. I tenei takiwa whawhai ai te Poa me te haere tonu; no te mea ahakoa kei te kapi a muri me nga taha i te Ingarihi otira e watea tonu ana a taua. Olorere ana te Poa i te kitenga atu i a Tianara Piriti ratou ko taua ope i mua o te huarahi. Ko te tino karapotitanga tenei i te ope a te Poa, kaore hoki he putanga ki waho. Kua tino nui rawa o taua iwi kua mate. I tono a Tianara Koroti ki te Ingarihi kia mutu te whawhai mo nga haora e 24, kia anga ratou ki te tanu i o ratou tupapaku. Otira kaore ano kia wareware i te Ingarihi nga mahi tihanga a te Poa, heoi i whakahokia e Tianara Kitini "E kore rawa e hoatu te meneti kotahi; me riri tonu me tuku mai ranei koutou i a koutou ano hei herehere ma te Ingarihi." Tuarua rawa nga tononga a te Poa, kotahi tonu te whakahokia e Ingarihi. Kaore te Poa i whakahe ki ta te Ingarihi. Katahi ka whakahauna e Tianara Rapata kia

riro ma nga pu-repo e patu te Poa. E 50 nga repo kei te tahi i te pa o te Poa. Ki te whakaaro iho tera e kore morehu tenei ope a te Poa. Kua omanoma mai etahi o te Poa ki te taha o te Ingarihi; ki ta ratou korero kanui te mate o te Poa, ko te biabia o nga tangata he tuku mai i a ratou hei herehere ma te Ingarihi, otira kaore a Tianara Koroti e whakahe. E ki ana ia ka whawhai tonu ia a... mate noa. Kanui te toa o Tianara Koroti, engari he tikanga kohuru tana i ona tangata, i te mea kua kore he putanga. I tono ano tona wahine ki a ia kia whakaora i ona tangata, otira kaore a Tianara Koroti i whakahe.

Kei te kokiri ano a Tianara Pura ki nga pa o te Poa i waho o Reirimete. Kanui te hinga o te Poa. Ki ta matou whakaaro ko te haerenga tenei o Tianara Pura e tae ai ki Reirimete, inahoki e rua tonu maero te tawhiti mai o mua o tana ope i Reirimete. I tino kaha ai a Tianara Pura na te mea kua riro mai etahi o nga hoia a te Poa i Reirimete ki te awbina i a Tianara Koroti.

Ki ta matou whakaaro tera e rereke nga rongo mai o te whawhai i roto i enei ra tata. Kei te whanga atu matou ki te oranga o Reirimete, ki te huinga hoki o Tianara Koroti.

PITOPITO KORERO O TE WHAWHAI.

Kua whakaritea e te Kawanatanga o Ingarangi etahi moni e £20,000,000 mo te whaka-haerenga o te whawhai i Awherika tae noa ki te mutunga o Aperira.

Katahi ano a Ingarangi ka ata kite i te nui o tenei whawhai, katahi ano hoki ka ta-ka-utia. Kua nukuhia ake nga hoia mo Awherika ki te 200,000.

Kua tae a Teini (Steyn) te Tumuaki o te 'Orange Free State' kei Piritoria. Ko tenei tangata me tona iwi katoa, kei te awbina i te Poa. Ko te take o tana haere ki Piritoria, he whakatakoto whakaaro na raua ko Kurutia Tumuaki o te Poa mo te whakahaere o te whawhai.

I tono a Kurutia raua ko Teini kia Tianara Tupete i te take i ata noho ai ia, i kore ai e kokiri i te Ingarihi. Ka whakahokia e Tianara Tupete, "Haere mai korua kia kite i nga repo 100 a Tianara Pura; me pehea atu he kokiri?"